

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Égész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Éte 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A tanév elején.

Zombor, szeptember 7.

Immár a nagy vakációnak vége. Megnyitk az iskolaépület falai és megkezdődött a komoly tanulás ideje.

Elegendő volt két teljes hónap a pihenésre, mely idő alatt mindenre futotta. Az agy pihenhetett, a test, a szellem üdülhetett, a lélek felfrissülhetett. A szorgalmas, komoly gondolkodású ifju bölcsen osztotta be vakációját. A természetben, az isten szabad ege alatt járt-kelt, majd testét edzette, tornászott, uszott, közben jól megválasztott könyvekkel szórakozott, hogy elméje se maradjon parlagon.

Az ilyen ifju aztán testileg, szellemileg megedződve, megacélozva, vidáman és gondtalanul néz elé az új tanesztendőnek. Tudatában van kötelességének, tisztában van céljával, jól tudja, miért tanul, tudja, hogy hivatásának kell szentelnie a most elkövetkező idejét, hogy esztendőnk multán pályája legyen, foglalkozása, kenyérkeresete legyen, mert enélkül nem lehet élni a társadalomban, a hazában, az államban. Ha tisztességes, becsületes akar maradni, akkor tisztességes munkát is kell végeznie.

Akik ennek a tudatában vannak, azokat nem kell féltetni, azok nem elveszett, gyámoltalan emberek, azok keresztül küzdik magukat idővel a nehéz és megannyi megpróbáltatásból álló életen. Az ilyenekből kötelességtudó, józan gondolkodású honpolgárok válnak, kiket nem térít el semmi és senki rögös és kísértetekkel teli utjaikon.

Ezek az értékesebb elemet képezik. A másik csoport, sajnos, a nagyobb hányad a tunya, a rest, az akarat nélküli tanulókból áll, akiken még lehetne segíteni, ha némi akaratot, hajlandóságot mutatnak a javulásra. Hol ez nem észlelhető, ott kárba vészett szép szó, szigorúság, ott hiába minden kísérletezés.

A tanév elején tehát a hanyag, hánya-veti, könnyelmű ifjusághoz szólnunk, hogy próbáljanak egyszer gondolkodni; elmélkedjenek cselekedetükről, ténykedéseikről, vessék latba a tanárok, tanítók figyelmeztetéseit, vegyék fontolóra a szülők oktató szavait; gondolkodjanak, lassanak tisztán, szálljanak magukba és boldogok lesznek.

Nem oly nehéz, oly rettenetes valami a tanulás. Egy kis kedv kell hozzá; másra nem szabad gondolni, ellenben mindig szem előtt lebegjen a nagy, a

nemes, a szent cél: a jövő, melyben önmagukról kell gondoskodniok az életbe kilépő ifjaknak és a létfentartásért bizony elkeseredett, kemény tusát kell vivni, de ezt elszántan, szilárd akarral megvívja a józan ember és megelégedve gondol vissza az iskolában eltöltött esztendőkre, hol szintén kellett dolgoznia, küzdenie, hogy valami válhassék belőle és vigasztalja az a tudat, hogy most az új küzdelemben, az új harcban már a régi, kipróbált vasakarat-erőt viszi és ennek előbb-utóbb diadalmaskodni kell. A győzelem a kitartóké!

M. T.

Szemle a letarolt mezőkön.

A földmivelésügyi miniszternek a terméseredményét ismertető legutóbbi jelentése nem sok vigasztalót hozott az ország népének. Amíg a kalászosokból meglehetősen volt a termésünk, addig a burgonyából 9 millió métermázsával, a kukoricából pedig 14 millió métermázsával fog kevesebb teremni az idén, mint tavaly termett. A többi termékek is talán az egyetlen szőlőt kivéve, melyből közepes termést várnak, kivétel nélkül gyengén állanak. Takarmány is kevesebb lesz, végeredményben tehát jó gabonatermés dacára ha nem is inségnek, de mindenesetre

RÁCZITS és CZYRKUSITS fűszer és csemege üzlete ZOMBOR.

Kávé és tea behozatal a termelő országokból.

Miért fölösleges ma már, hogy kávé és tea szükségleteit

:: a fővárosban vagy Trieszti cégeknél szerezzé be? ::

Mert fenti cég nagyarányu forgalma révén ezen cikkeket nagymennyiségben egyenest a termelő országokból szerzi be, és így módjában áll bármily nagy Import-céggel

:: a versenyt felvenni, oly módon, hogy a **LEGFINOMABB** minőségű ::

KÁVÉT vagy TEÁT

aránytalanul olcsóbban szállítja mint a trieszti stb. cégek.

ÁLTALÁNOS KÖZKEDVELTSÉGNEK ÖRVENDŐ

„COLUMBIA“ pörkölt kávéink árjegyzéke:

„COLUMBIA“	igen finom keverék	1 kilo	. . .	3-60 K
„	Sebastiano	1 kilo	. . .	4-— K
„	Ceylon	1 kilo	. . .	4-40 K
„	Kingston	1 kilo	. . .	5-— K
„	Karlsbadi	1 kilo	. . .	6-— K
„	gyöngykávé	1 kilo	. . .	4-40 K

1 postacsomag 4 1/2 kilo vételnél bérmentve. *—74 Kérjen árjegyzéket!

BOURBON a legkiválóbb cigaretta-
:: hüvely és papír. ::

Hamu és ártalmas zsiradék nélküli.

Gyári főraktár és elárulás:

30-28

Zomborban, a különlegességi tőzsdében.

síralmas télnek nézünk elébe és a drágaság, ez az untalan nyakunkon ülő rém, az idén talán még a tavalyinál is jobban fog fojtogatni.

A letarolt mezők tehat nem valami vigasztaló kilátást nyújtanak. A takarmánynövények hiánya veszedelem a gazdákra nézve, mert hiszen ha piacra nem is dobja az állatokat, azok a síralmas kosztan lefogynak, a végeredményben a hus mégis csak elvész a fogyasztókra nézve. A takarmányhiány ideig-óráig csökkentheti a husárakat, de amint a gyakorlat mutatja, az olcsóbbodás után annál nagyobb erővel lép fel a drágaság.

Az a kérdés már most, vajjon vannak-e eszközök, amikkel a máris fenyegető veszedelem nagyságát csökkenteni lehetne? Igenis vannak. Védekezhetik a bajok ellen maga a gazda is, de még inkább maga a fogyasztó. A gazdára nézve talán már késő a védekezés, mert hiszen most már hasztalan hívjuk fel a gazdanép figyelmét a kiaknázatlan hegyi, havasi legelőkre, ezekre régebben kellett volna gondolni. A gazdákra nézve más orvosszer nincsen, mint amit Németország és Ausztria máris használatba vett. Ebben a két országban a takarmánybeszerzés megkönnyítésére leszállították a takarmány szállítási tarifákat. Ilyen tarifamérséklés volt már Magyarországon is.

Lássuk azonban, mivel lehetne segíteni az előreláthatólag fokozódó drágaságon a fogyasztóknak? Az első és

kétségtelenül legjobb orvosszer, ha a fogyasztó közönség iparkodik minél közvetlenebb kapcsolatot létrehozni a termelőkkel. Szervezkedniök kell a fogyasztóknak s meg kell teremteniök minden városban, minden faluban azokat a szervezeteket, amelyek a közlekedést olcsóbbá teszik, a fogyasztási cikkek beszerzését megkönnyítik. Itt kizárólag a fogyasztási szervezetekre gondolunk, amelyek már is nagyszámban vannak az országban, de amelyek szaporodása még sem felel meg a fogyasztó közönség igényeinek. A fogyasztási szervezeteknek ma is még sok az ellensége. Ámde az ellenségeskedésnek kizárólagos oka az önzés. A mértéktelenül felszaporodott közvetítők hada félti a kenyérét a szervezetektől, a létjogosultság nélküli kereskedelem, amely a mostoha termései viszonyokon kívül legeslegfőbb oka volt és lesz mindig a drágaságnak.

A drágaság ellensúlyozására olyan terrorisztikus intézkedések, mint amelyenkről a nyugati államok egynémely városából hallunk hirt, ahol is a háziasszonyok erőszakkal, ökölrel akarják az élelmiszerek árát leszorítani, már csak azért sem célra vezetők, mert az akció előbb-utóbb megteremti a reakciót. Hiába esküszik össze egy-egy falu vagy város valamennyi gazdasszonya, hogy nem ad több pénzt a csirkéért vagy vajért, az éhes gyomor előbb-utóbb kapitulációra kényszeríti őket. Az egyedüli módja a drágaság csökkenté-

sének a termelési költségek apasztása, vagy pedig a közvetítői haszon megszüntetése. Amott a termelőkre vár a feladat. A szövetkezés ezen a téren is csodás eredményeket szül. A fogyasztók szövetkezése viszont előbb-utóbb kiküszöböli a felesleges közvetítőket és a közvetítői hasznot felosztja a fogyasztó és termelő között.

Koleravész a Duna!

A sárga rém Bácskában.

Budapest nem tudták megakadályozni a kolera terjedését. Az újpesti Leiner-gyárból utat talált a veszedelem és ma már négy ember halt meg kolerában, hat pedig súlyos beteg fekszik a járványkórházban. Megfertőzték a Duna vizét is és egy kifogott holttesten a boncolás alkalmával kolera-baktériumokat találtak. A legszigorubb intézkedéseket kell azonnal megtenni, hogy a betegség továbbterjedését megakadályozzák. El kell zárni a Dunát minden forgalom elől, nem baj, ha esetleg káros is lesz az az intézkedés a kereskedelemnek.

A Duna tele van kolerabacillusokkal és minden tárgy terjesztheti a betegséget. A Duna vizét megfertőzte a Leiner-gyár és ha a legszigorubb intézkedéseket nem rendelik el, akkor nincs mód arra, hogy megakadályozzák a rettenetes veszedelem terjedését.

Műzsámhoz.

Ó, én a viharokkal dacolok
S bár hajfűrtjeim kegyetlenül tépik,
A lelkem mégis épít.

Rabszolga mindenki az ég alatt,
Azzá teszi a nagy, kegyetlen élet,
De én szabadon élek.

A zord télnek sem érzem fagyát,
Mert agyam ég tenger sok forró vágyban
S azt hiszem, mindig nyár van.

S elem idézed a kikeletet,
Minden rózsáit utam elé szórod,
Ha megérint a csókokod.

És mindenható vagyok általad,
Ó, mert csodás a te varázshatalmad,
Műzsám, szent ihlete a dalnak!

Gregotr.

Hogyan válik egy pénzágens?

Irtá: Del Toró.

Sunyitva, mint aki alattomosan lopni akar, nyitott be az ügyvédi irodába Turteltaub Maxi pénzágens. Az ügyvéd az első tekintetre látta, hogy ravasz emberrel lesz dolga.

— Mivel szolgálhatok? — kérdezte előzékenyen az ügyvéd.

— Mindjárt elmondom, csak kifujom magamat, mert egy kicsit kifárasztott az ut — mondta a pénzágens és apró savószerű szemével egyre hunyorgatott, mint a béka a kocsonyában.

Aztán lassan, vontatottan elmondta, hogy mi járásban van: válni akar a feleségétől.

— Lehet, — mondta a fiskális — ha megvannak rá a kellő okok.

— De még mekkorák! — válaszolta Turteltaub és akkorát ütött öklével az asztalra, hogy majdnem táncra perdült az asztal.

— Ohó, lassabban — csendesítette az ügyvéd a megvadult pénzágenst.

— De mikor nagyon mérges vagyok!

— Mérges az, ha tizenegyre disznó jön — kedélyeskedett a fiskális.

— De még más is — válaszolta nyomtatékkal a ravasz Turteltaub.

— Hát miféle okok azok?

— Megesal a szeretőjével — mondta dühösen az ügynök.

— Tapasztalta? — kérde a fiskális.

— Igen!

— És ki az, ha szabad kérdezni?

— Azt is tudni kell?

— Hogyne! Hiszen fel kell vennem a tényállást és abba belejón a csaló neve is.

— Hát az egy gazember, aki tönkretette az életemet — kertelt az ágens.

— Jó, jó, de hogy hívják és mi a foglalkozása?

— Nyuzó Péter, ügyvéd.

— Ügyvéd?! — hamiskodott a fiskális.

— No, most tudja ön már, hogy micsoda? . . .

— Tudom, hogy nem Lysoform — vágott a szavába az ügyvéd.

— Persze, hogy nem, de most azt is tudja, hogy az mind olyan, hogy is mondjam csak? . . .

— Hohó, ilyent nem lehet állítani csak úgy hasból — akasztotta meg mondókájában a fiskális az ügynököt.

— Hát mivel bizonyítsam?

— Tettekkel.

— Tegnap is fejbe vertem, de olyan kemény koponyája van, hogy tettekkel se riaszthatom el.

— Ez csak magának fog ártani.

— Miért?

— Mert testi sértésért és becsületsértésért magát fogja beperelni.

— Engem?

— Persze, nem is engem!

— Hát aki a feleségemet elcsábítja, azt selyemfonállal cirogassam meg? Vagy talán azt daloljam neki, hogy: „Gyere be babám, gyere be” . . .

Az egész ország bajban van. Képtelenség Budapestet elzárni és szinte képtelenség megakadályozni, hogy Budapestről ne hurcolják ki a betegséget, ha Budapesten nem tesznek meg mindent, hogy az országot megvédjék. Ha a fővárosban nem vágják el a betegség terjeszkedését, akkor hiábavaló lesz minden védekezési akció a vidéken. Tekintet nélkül kell lenni minden magánérdekre és a legszigorubban kell eljárni.

*

A sárga veszedelem — mint a Bácskai Hirlap írja — befészkelte magát már vármegyénkbe is. Még a múlt hét szombatján elindult a „Baross“ nevű vontató hajó Budapestről. A vontató hajó hat uszályt húzott maga után. Az egyik uszályhajón alkalmazva volt Tóth Mózes budapesti illetőségű hajómunkás. Az egész uton rosszulról panaszok születtek. Állandóan hányt.

A többi hajómunkás félve húzódott el tőle. Teljesen magára hagyták. Nem mertek közelébe menni. A hajómunkás betegségének minden jele kolerára vallott, azért nem merte senki sem ápolni Tóth Mózeset. Ott feküdt magára hagyva az uszályhajón.

A dunai kikötőkben nem kötött ki a „Baross“. Ment egyenesen lefelé. A hajószemélyzet egészségének megóvása miatt is kötelessége lett volna a hajókapitánynak rögtön a munkás megbetegedése után kikötni, a legközelebbi hatóságnál bejelenteni a gyanus megbetegedést.

Ezt azonban nem tették meg. Palánkára hétfő estefelé értek. Itt Tóth Mózes oly rosszul lett, hogy a hajót meg kellett állítani és ki kellett kötni a palánkai kikötőben. A hajó kapitánya jelentette a gyanus esetet, mire a palánkai községi orvos, dr. Perles megvizsgálta a beteget és konstatálta, hogy Tóth Mózes tényleg koleragyanus.

A kolerás beteget beszállították a járványkórházba, a hajóra kitűzték a sárga lobogót, vesztégar alá helyezték a hajónak és az uszálynak egész személyzetét.

Palánkán a kolerás hajó megérkezése óriási megröszérlést keltett. A lakosság ijedelme rettenetes. Sokan azt követelték, hogy

a hajót és az uszályokat ne engedje kikötni Palánkán, menjenek a nyílt Dunára és ne veszélyeztessék a község és a környék egészségét.

A hatóság a legmesszebbmenő intézkedéseket megtette úgy a kolera terjedésének megakadályozása körül, valamint arról is gondoskodtak, hogy lecsillapítsák a lakosság óriási ijedelmeit. A községben kidoboltatták, hogy mindenki óvakodjon a Duna vizét bármilyen célra használni: ivásra, mosásra, főzésre használni a Duna vizét tilos. Fölhivta a hatóság a lakosságot a legnagyobb tisztaságra. Bizottságok vonulnak végig a falun és minden házat, minden udvart felülvizsgálják, vajjon tiszta-e.

A hatóság óvintézkedéseinek meg is van a kellő eredménye. A lakosság az óvakodásban annyira megy, hogy nemcsak nem isszák a Duna vizét, de még a kutak vizét sem merik másképpen inni, csak leszűrve és forralva.

H I R E K.

Személyi hir. Bajsai Vojnits István nejevel hosszabb idei tartózkodásra szerdán reggel Karlsbadba utazott.

Egyházmegyei hir. Az érseki hatóság Jungert Péter káplánt Kerényről Gombosra helyezte át.

Pályázat. Zombor sz. kir. város tanácsa mint a Gyalokay Rozália ösztöndíj alapítvány kezelője az említett alapítványnál 1911/12. tanév első felétől üresedésben levő és egyenként évi 900 koronával javadalmazott két ösztöndíjas helyre pályázatot hirdet. Az ösztöndíj elnyeréseért zombori születésű és illetőségű róm. kath. vallású, szegénysorsu, jó erkölcsű és jeles vagy jó tanulmányi előmenetelű zombori gimnáziumi tanulók pályázhatnak. Ezen kellékekkel egyaránt bíró több pályázó közül annak van előnye, a ki magasabb osztályba jár. A pályázati kérvények folyó évi szeptember hó 28-áig bezárólag a városi tanácshoz nyújtandók be.

Dráma a pusztán. Bácsufalun a Stojacsics-féle pusztán Bazarics Jefrem béréslegény ittas állapotban egy béres társát vasvillával leütötte. Amidőn a csendőrség Bazaricsot le akarta tartóztatni, előrántott egy kést és magába szurta. Pár perc múlva meghalt.

— Ez nem tartozik a dologhoz.
— Hát mit csináljak.
— Perre kell vinni a dolgot és a bírák majd ítélnék.
— Eddig mindig engem ítélték el a bírák.
— Bizonyosan rossz fát tett a tűzre.
— Ártatlan voltam, mint a csillag az égen.
— Maradjunk csak a földön.
— Ugy éljek, hogy ártatlan voltam.
— Azt könnyű mondani, de nehéz bizonyítani.
— Én nem akarom bírák elé vinni a dolgot.
— Akkor mást tanácsolok.
— Mit?
— Békés uton egyezkedjenek ki.
— Soha! — ordította Turteltaub.
— Akkor nem segíthetek a baján. De különben is egyoldalulag nem lehet oly könnyen nyélbe ütni a dolgot, mint ahogy maga gondolja.
— Micsoda egyoldalulag? Hát nem vagyok én megcsalva? — csodálkozott a pénzügyés és pislogó szeméit az ügyvédre meresztette.
— Ugy értem, hogy Önagyságát is meg kell hallgatnom.
— Micsoda? Talán idehozzam magához?

— Ha nem akarja, hát majd én megyek oda.
— Kérem, doktor ur hát nem elég, hogy egy fiskális jár már a házba hozzá?
— sopánkodott az ágens.
— Ne értsen félre.
— Hát mit tetszik gondolni?
— Én az igazság kiderítése végett óhajtok beszélni Önagyságával.
— Nü, hát van egy asszonyban igazság?
— Azt csak bizza rám.
— Soha! Inkább kiegyezzek vele 50 percentre — mintsem hogy két fiskális járjon a házamba — mondta a ravasz pénzügyés és faképnél hagyta az ügyvédet.
Mikor Turteltaub után bezárult az iroda ajtaja, odafordult az ügyvéd a segédjéhez és csodálkozva mondta:
— Sok bolond emberrel volt már dolgom, de ilyen még nem fordult elő a hosszú prakszisomban.
— Csinos példánya a megcsalt és felszarvazott férjnek — mondta az ügyvédbajtár.
A principális pedig hozzátette:
— Két porció szénát kellene neki beadni.
— Hiszen nem ökör — mondta nevetve az ügyvédbajtár.
— Nem, hanem számár — válaszolta egész komolyan a fiskális.

Tanítóválasztás. Az ujvidéki gör. kel. szerb hitközség a napokban tartott gyűlésén Csura Kamenkó nádaljai községi tanítót választotta meg ujvidéki tanítónak.

A magyar címer a levelezőlapokon. A postai szabályok szerint tilos a magánipar útján gyártott levelezőlapokra a „M. kir. posta“ felírást és a magyar címet vagy koronát alkalmazni, amely tilalom azt célozza, hogy a magánipar útján gyártott levelezőlapokat ne lehessen a m. kir. posta kiadványainak feltüntetni és forgalomba hozni és hogy az erre nem jogosultaknak a magyar címer használatára alkalom ne nyújtassék. Miután ezen tilalmat a postahivatalok tévesen értelmezték, a kereskedelmi miniszter utasította a postahivatalokat, hogy olyan esetben, mikor a címer a levelezőlap címlapján megnevezett és a magyar címer használatára felhatalmazott feladónak ott közölt cégének alkotórészét képezi, a postahivatalok a címer alkalmazását ne kifogásolják és ezeket a levelezőlapokat akadály nélkül továbbítsák.

Művészeti és iparművészeti tanfolyam. A nőpariskolával kapcsolatosan a már ismeretes festő- és iparművészeti (továbbképző) női tanfolyam is megnyílik szeptember hó 11-én. A tanfolyamon — a mely arra van hivatva, hogy városunk hölgyközönségének izlését fejlessze és művészi irányba terelje — tanterve van véve: alakrajz, csendélet- és tájképfestés, ipari tervezés, himzés- és kivarrástervezés. Résztvevője lehet bárki, aki ilyenmő kiképzésben óhajt részesülni. Jelentkezni lehet mindennap a nőpariskolában (Deák Ferenc-körút 22. sz.), ahol az érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek. Beíratási díj 2 korona, az egész évi díj 60 korona, mely havonként is fizethető.

A pénzügyőrség reformja. Többször felmerült az eszme, hogy gyökerestől újjászervezzék a magyar pénzügyőrséget. A terv ezideig már megjárta a hadvezetőséget, a pénzügyminiszteriumot és a honvédelmi miniszteriumot is. Arról van szó, hogy elsőbbséget is kettéosztják az eddigi pénzügyőrséget s lesz ezután külön adóőrség, amely ezután is a pénzügyminiszterium alá fog tartozni és lesz külön egy határőrség, amely elsőbbséget katonai célokra fog szolgálni, tehát katonai hatóságoknak lesz alárendelve. Az új határőrség a terv szerint intengrális részét fogja tenni a hadseregnek. A határőrség számára külön utasításokat fognak kidolgozni, mert a pénzügyőrségnek ez a része nemcsak a csempészés megakadályozására lesz hivatott, hanem az fogja a katonai-politikai határvédelmet is ellátni, erre való tekintettel a határőrséget egészen a hadsereg századainak mintájára századokra osztják. Az országhatárt egyes határőrségi kerületekre osztják fel, amelyek ismét a katonai szervezet mintájára határőrségi kerületi parancsnokságra oszlanak. Ezek a parancsnokságok együttesen országos határőrségi parancsnokságoknak lesznek alárendelve és viszonyuk a pénzügyi hatóságokhoz ugyanolyan lesz, mint aminőben most a csendőrség áll az igazságszolgáltatási és politikai hatóságokhoz.

Muzeumnyitás. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat muzeumának régiségtára szeptember hó 10-én (vasárnap délután 3—5-ig) díjtalanul megtekinthető.

Galamblovó-verseny. A Bácskai Galamblovó Egylet őszi versenyeit folyó hó 16. és 17-én Zomborban tartja meg a következő sorrendben: I. nap. Délután 2 órakor. 1. Megnyitó Handikap. Tiszteletdíj I. és II-nak. 5 galamb. Tét 20 korona. 2. Egyleti verseny. Handikap. Tiszteletdíj I. és II-nak. 7 galamb. Tét 20 korona. II. nap. Délelőtt 11 órakor. 3. Bácskai bajnokság. Tiszteletdíj I., II., III. és IV-nak. Táv. 27 m. 25 galamb. Tét 50 korona.

Beírások a zombori iparos inasiskolában. A zombori iparos inasiskolában a beírások folyó hó 11., 12. és 13-án (hétfőn, kedden és szerdán) mindennap d. u. 5—7 óráig lesznek. Az előadások 14-én (csütörtökön) d. u. 5 órakor kezdődnek.

Esküvő. Styrum Mór zombori kir. járásbírósi végrehajtó folyó hó 7-én esküdt örök hűséget Schäffer Jozefinnek, Schäffer Fülöp zombori tekintélyes kereskedő leányának.

Gyász. A zombori karmelitarendnek gyásza van. P. Alphons folyó hó 5-én hirtelen elhunyt. A karmelitarend a következő gyászjelentést adta ki: A magyarországi sarutlan karmelitarend zombori zárdája fájdalmas szívvel tudatja, hogy kedves rendtársuk szent Józsefről neveztet P. Alphons 1911. év szeptember 5-én reggel a halotti szentségek felvétele után meghalt. Élt 43 évet. Az ünnepélyes istentisztelet szeptember 7-én délelőtt 9 órakor, temetése pedig ugyanazon nap délután fél 5 órakor lesz. Karmelita-zárda Zombor. — Requiem aeternam dona ei Domine — Et lux perpetua luceat ei.

Szökés a fogházból. Az ujvidéki törvényszék fogházából hétfőn reggel megszökött Hajek József 30 éves rab, aki lopás miatt 6 hónapra volt elítélve. Hajek 15 nap múlva szabadult volna ki. Hétfőn reggel az irodában takarított s egy észrevétlen pillanatban levette fegyverruháját, az ott talált irodaruhát felöltötte és az ablakon keresztül elmenekült. Hajeket kiszabadulása után a katonai hatóságnak kellett volna átadni, mert állítólag védkötelezettségének még nem tett eleget. Hajek ettől való félelmében szökött meg. A rendőrség keresi, de eddig eredménytelenül.

Ittas ember a szamáron. Kecht Ferenc szabadkai főpincér hétfőn reggel ittas állapotban felmászott Kassa Róza zöldségárusasszony taligába fogott szamarára. A zöldségárusasszony ezen annyira feldühödött, hogy egy székkal fejbe vágta Kechtet. Az elalélt emberre rávetette magát még harminc kofasszony és félholtra verték. A főpincért a mentők haldokolva szállították az ottani kórházba. A harcias asszonyok ellen a rendőrség megindította az eljárást.

Milyen lesz a férfidivat? Az ősszel, de kivált a tél folyamán ismét a zsaket lesz az a ruha, mely a jobb körök mindennapi öltözetévé válik, míg alkalmi és ünnepélyes célokra kivétel nélkül az angol értelemben vett full-dress lesz kötelező. Azon szakkörökben, hol a férfidivatot alkotják, a régen nélkülözött sötétszürke zsaket öltöny divatjának szép jövőt jósolnak. Ugyanott a szegett fekete zsaketet jelölik meg annak a ruhának, mely a nagyon is háttérbe szorult redingót lesz hivatva helyettesíteni. Mindkét kabát viselete akkor korrekt, ha a mellény ugyanazon szövetből készül, mint a kabát, melyhez sötétszürke cashmere-nadrág

Thököly-ut 10. sz.

Thököly-ut 10. sz.

BELHÍVÁS.**BUTORT** akar venni, az Aki **BUTORT** bizalommal

forduljon hozzám, .: Raktáron vannak:

polituros hálósobák, ugymint: kóris,**cseresnye, zebra stb. Továbbá: modern****ebédlők, kredencek és uri szobák.****!! MEGRENDELHETŐK: !!****szalonok, könyvtárak, valamint****eredeti BRONZUTÁNZATU butorok.****Irodák, kávéházak és olvasótermek részére****butorok mindennemű színben saját tervem****szerint készpénzért, vagy részletfizetésre is.**

50—29

Tisztelettel

Szpevák Béla,

— műipari butorkészítő, —

ZOMBOR, Thököly-ut 10.

járul. A nadrág mintájának megválasztásánál az ugynevezett élénkebbeket kell előnyben részesíteni. Habár sötét alapja van a modern nadrágnak, a rajta végigvonuló sávok, legyenek azok szélesebbek vagy keskenyebbek, az alaptól teljesen elütő, többnyire fehér, sötét lila vagy világoskék színűek. El lehetünk rá készülvé, hogy a mindenkor tülzásra kész piperkőcök színes, söt tarka nadrágot fognak viselni.

Hármas ikrek. Ritka családi öröm érte Hlatky János kossuthfalvai asztalost. Tizenkilenc éves felesége két fiúval és egy leánnyal örvendeztette meg. A két fiú, a leány és édesanyjuk jól érzik magukat. A gyerekek mindhárman, mondja a boldog apa egyenlő nagyok, jól megtermettek és szépek.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden október hó 1-én délelőtt 8 órakor a felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos-körut 61.) beküldendők.

Eltemette a homokbánya. Lottele György cservenkai fuvaros homokot hordott kocsijával a község melletti homokbányából. Vele volt 14 éves fia is. Az alásott homokréteg ráesett a gyerekre és maga alá temette. Az apa csak később vette észre, hogy mi történt. Kiásta a homokot, de fiának már csak szétlapított holttestét találta meg.

A férj merénylete. Ognyanov Milivoj szabadkai keresmáros rövid idő alatt elverte 50.000 koronányi vagyonát. A napokban ismét pénzt kért feleségétől, mert mulatni akart. Az asszony férjét szemrehányásokkal illette, mire Ognyanov revolvert rántott és kétszer feleségére lött. A második lövés az asszonyt súlyosan megsebesítette. A merénylet férjet letartóztatták.

Megdrágult a sör és a likőr. A pilseni sörgyárak elhatározták a sör árának emelését. A pilseni sör három koronával, az olcsóbb sörfajták két koronával lesznek drágábbak. A prágai sörgyárak nyolcadikán fogják megtartani értekezletüket, melyen két koronával fogják fölemelni a sör árát. A dél-csehországi sörgyárak szintén két koronával fogják fölemelni az árakat. Lobositzban pedig a cseh likörgyárak üléseztek s elhatározták, hogy a szpiritusz és cukor-kartel áremelési következtében a likörök árát is felemeik. Az olcsóbb likörök 10 százalékkal, a finomabbak 15—20 százalékkal lesznek drágábbak.

A munkabér miatt. Csantavéren Szakáll Ferenc földbirtokos tanyáján most folyik a cséplés. Szücs Antal és a földbirtokos között a munkabér kifizetésekor eltérés támadt. Szücs többet követelt, de Szakáll nem akarta neki ezt megadni. A legény revolvert rántott és kétszer a földbirtokosra lött, azután elmenekült. A golyók egyike sem talált. A merénylet a topolyai csendőrök letartóztatták és bevitték a szabadkai kir. ügyészség-fogházába. Szándékos emberölés büntetnének kísérlete miatt indul meg ellene az eljárás.

Művészet — Irodalom.

Kultura. Ennek az igazán modern és nemes értelemben vett modern folyóiratnak a 10-ik száma is megjelent és gazdag, értékes tartalmával, valamint hallatlan pazar kiállításával bebizonyítja azt, hogy a monarchiának legtükrösebben szerkesztett és leggondosabban illusztrált lapja. A Kultura az egyetlen magyar szépirodalmi és művészeti lap, amely áthidalva az ellentéteket, az igazi modern magyar irodalmat adja, menten az ultramodernek tülzásaiktól és a maradiak meggyökeresedett nehézségeitől. És éppen ez az oka annak, hogy a kéthetenként megjelenő gyönyörű folyóirat mind nagyobb és nagyobb olvasókört hódít. Az Ámon Vilmos szerkesztésében és a Röttig Gusztáv és Fia könyvkiadó cég kiadásában megjelenő Kultura minden hónap 10-én és 25-én jut az elő-

fizetők kezébe. Előfizetési ára negyedévre 5 korona. — A Kultura 10. számának érdekes tartalma a következő: Pinter Jenő: Régi magyar irónok. Finta Sándor: Arany tintával. Lux Terka: Mi emberek. Harsányi Lajos: Napfölkelte előtt. Tábori Kornél: Muette. Boros Ferenc: Anyám! a lányodnak levelet írok. Orbók Attila: A hála. Hangay Sándor: Így lesz majd egyszer. Györy Jenő: Terefere. Ifj. Kárpáti Endre: Noémi. Dr. Radványné Ruttkay Emma: Czára Oltului. Ámon Vilmos: Az idegasszony. Bányai Károly: Gyermekkori bűnök. Boros Ferenc: Kis mesék. Zsirky János: A tolvaj. Skita Ervin: Szubjektív és líryizáló kritika. Köveskúti Jenő: Ketten beszélnek. Betta: Hygienikusan célszerű táplálkozás a középosztály számára. Hangay Sándor: Művészeti krónika. Ámon Vilmos: Konek Ida. Képek: Konek Ida: Minden eladó. Tanulmányfej. Könyvdiszek: K. Fough Dezső és Szalay Pál.

A Margitvirág-ünnep, melyet gróf Károlyi Lászlóné tervez és kis lánya, gróf Károlyi Fruzsina pendített meg a Jó Pajtásban, még csak a jövő tavasszal lesz, de máris nagyon érdekli, izgatja a lap kis olvasóit. Már nagyban festegetik, rajzolják a levelezőlapokat, melyekkel az ünnepen kitűzendő pályázaton részt fognak venni; erre vonatkozólag a kis grófnő a Jó Pajtás legújabb számában ad jó tanácsokat. Sebők Zsigmond és Benedek Elek kedves kis gyermeklapja e számába Benedek Elek irt kedves verset, Zsoldos László elbeszélést, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör tátrai utazását, Nagymama szép mesét mond egy királyról, Baranski László bájos képet rajzolt, Zsiga bácsi mulatságos történetet mond el, Elek nagyapó mesél a tyukszemű emberről, Zsoldos László folytatja regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki e szám gazdag és változatos tartalmát. A „Jó Pajtás“ előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fill. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatóvanszámokat küld a „Jó Pajtás“ kiadóhivatala, Franklin-Társulat, Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

A „Vasárnapi Ujság“ szeptember 3-iki száma nagy sorozatot közöl Vadász Miklós, a kitűnő magyar illusztrátor rajzaiból, Nagy Endre cikkével. Más képek Attila olaszországi nyomait, a hét aktualitásai közül a szepesszombati vasuti katasztrófát, az ujpesti kolera-esetek színhelyét, a budapesti új gázgyár építését stb. mutatják be. Szépirodalmi olvasmányok: Kaffka Margit regénye, Telekes Béla és Juhász Gyula verse, Jókay Lajos novellája, Atherton angolból fordított regénye stb. Egyéb közlemények: Divéky Adorján cikke a tokaji borról, érdekes csillagászati cikk, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világ-krónika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

Mi az élet?

Vajmi sokszor hasonlították össze már az életet a géppel. Az oly elnevezések, mint erőgép, emberi gép, élő gép nagyon kedveltek, nagyon szokásosak. Amennyiben a gép mechanikus berendezés, az emberi testet vele

összehasonlítani nem lehet. Az ember születik és meghal, míg a gép mechanikailag összeállítatik, sem nem él, sem meg nem hal. A jegec feloldható s ismét tömörülhet, míg az élőlénynek előbb kell pusztulnia s csak azután oszolhatik el. A másik fogalom: erőgép — szintén nem helytálló, mert élőlényt gépnek összehasonlítani egyáltalán nem lehet. Huxley tanár hangsúlyozza, hogy az élőlénynek az a különös sajátága, hogy felépül, lassan elhervadva feloszlik s az elejéhez visszatér és úgy, mint a dobott kő is fel és leszáll, vagy mint a nyíl is a saját röppályáját befutja. Ez a hasonlat sem áll, mert a kő és a nyíl nem önmagától ható erő. Huxley így folytatja tovább: A természettudomány mindinkább arra a meggyőződésre jut, hogy az égnek egész harca a hozzátartozó földdel együtt csak átmeneti alakjait képezik a kozmikus anyagok azon parányainak, melyek fejlődési pályájukon haladva visszatérnek abba a rejtélybe, amelyből kiindultak volt, — oly föltevés, mely, miután a rejtélyből indul s ugyancsak a rejtélybe visszatér, mitsem magyaráz.

Annyit mondhatunk csak, hogy vannak bizonyos meghatározott fizikai, kémiai, elektromos, magnetikus, de mindenekelőtt vitális tulajdonságok és folyamatok, melyek az életet jellegzik, bevezetik, folyamatban tartják, befejezik; oly folyamatok, melyek éppen vitálisak lévén, a természettani folyamatokban és laboratóriumaink körében, szokásos nézeteikben analógiát nem találnak.

A sokszor használt oly kitételek, mint pl. vitális energia, különleges energia, az élet folyamatát meg nem magyarázzák. Éppen csak annyit mondhatunk, hogy habár ez a vitális különleges energia a legalacsonyabb foku élőlényben is lakozik, annál különbözőbb, minél különfélebb az élő szövetnek alkotása, minél magasabb fokuak az életnek külső megnyilvánulásai. De az a valami, ami ezeket a természettani, kémiai stb. erőket megindítja, pályájukon megtartja, ellenőrzi s az élet különböző jellemtulajdonságaira s nyilvánulásaira nézve maradónak válik, ami tehát az élet lényegét képezi, az mindig ismeretlen fog maradni előttünk. Ha bebizonyítjuk, hogy a vitális energia oly folyamatokra bontható, melyek természetükre identikusak természetani vagy vegyi energiával, hol volna ahhoz kereshető az energia e két neme közötti határ?

Minél tovább halad a természettudomány, annál nagyobb az űr, mely az erőt s az erő készletét, az élet világát az anyag világától elválasztja.

A természettudomány bebizonyította, hogy a természettani, vegytani, elektromos, magnetikus erők elválaszthatatlanok, hogy nyilvánulásaikban sokszorosan egymásba olvadók, de azért az élettanba bepillantást tennünk nem engedett s ma is csak azt kell bevallanunk, mit idáig is bevallottunk: Ignorabimus. **Doktor.**

Arena mozi műsora.

Szeptember hó 13. és 14-én:

A sötét álm.

Jellemdráma 4 felvonásban. Irta: Urban Gad.

Asta Nielsen! E név hatalmas lelkese-dést gyújt azok szívében, kiknek alkalmuk volt a felejthetetlen és összehasonlíthatatlan művésznőt „A züllés útján”, „A tüzes vér”-ben és főképpen „Az éjjeli pillangó”-ban megcsodálni. Egy majdnem természetfeletti hatalom lakik e nőben, ki mindenre képes

és kire minden helyzet mintha „testére lenne alkotva”, — ráállik. Mint boldog anya, mint gyengéd hitves ép oly megkapó, mint amilyen megrázó hatást képes gyakorolni a nézőre az előkelő férfi szeretőjévé süllyedt szerepében, vagy mint bűnbánó, összetört, férjéhez kegyelemért, bocsánatért esdeklő bűnös. A magasrangu társadalom előkelő hölgynek szerepét oly mesterileg kezeli, mint a táncosnőt, vagy a cirkusz műlovarnót, ki fehér lován a cirkusz porondján vágat. Mindenki előtt ki látta, felejthetetlen marad szemének véghetetlen kifejezése, mely a legszébb szavaknál is többet jelent, minden akadályt elhárító mimikai előadása, mely kevés mozdulattal a legékezebb beszédet pótolja. Művészetét az koronázza meg, hogy sohasem bocsájtkozik túlzásokba, soha kevesebbet, soha többet nem nyújt, mint a mennyi éppen szükséges. Nem túlozni, ez éppen a legnagyobb művészet és e fölött a legnagyobb mértékben rendelkezik.

Az 1911/12. idényben kilenc ujdonság kerül előadásra, melyekben Asta Nielsen játsza a főszerepet és melyek a hírneves Urban Gad író szerzeményeit képezik.

Asta Nielsen, ki szenvedélyes játékaival összes szereplő társait a legmagasabb művészi fenypontra képes magával ragadni és Urban Gad körültekintő nagystilű rendezése, aki a legesekezyebb részletet sem hagyja figyelmen kívül, a legjobb biztosítékot nyújtják a filmek jószágáért úgy drámai, mint mimikai tekintetben. A képek technikai szempontból is oly magas nívón állanak, mint amilyen eddig még látható nem volt. Fényes fotogramok, karöltve a gondos alapszinnel, állandóan helyes hangulatot nyújtó színezéssel kitűnően hozzájárulnak ahhoz, hogy a néző előtt az órák percek gyorsaságával perregnek le, feszült figyelemmel és anélkül, hogy a képek vibrálása vagy hullámozása a szemeket elfárasztaná, követi a néző a folyton emelkedő drámai hatásokat.

Ritkán játszott még film ily meggyőző naturalizmussal. Az összes szereplők versenyeznek abban, hogy mindenik a legtekélyesebbet nyújtsa. A gróf, az ékszerész, Mayer, a drágakőkereskedő, a szobaleány, valamint az összes legkisebb szereplők a legnagyobb gonddal tanulták be szerepeiket, a rendezés mintaszerep pontossággal lett kezelve, szóval az előadás oly plasztikus, amilyen ritkán kínálkozik e téren. Ehhez járul a bámulatos tökélyen álló technikai előállítás, mely mind az eddig létezőt felülmúlja, úgy hogy az összhata s a nézőben feledtetni, hogy tulajdonképpen csak mozgósínházban ül, hogy mindaz, ami szemei előtt élethűen lejátszódott, csak egy filmszalagról örült gyorsasággal legördülő életet alkotó kép.

A mozgósínház kezdi betölteni a hozzáfűzött várakozásokat, kezdi teljesíteni megjósolt misszióját. Színház lesz a népnek a szó legteljesebb értelmében!

Az Arena Mozi vezetősége ezen óriási mozgósínkép beszerzésénél igen nagy áldozatot hozott s így kénytelen volt e két estére — amelyen még Sipos Ferkó zenekara fog muzsikálni — a helyárakat mérsékelten felemelni.

Azt hisszük, hogy ezen estélyeken épen az intelligens közönség fog valóságos műélvezetben részesülni.

Egy csomó jó tanács.

Aki családjának, a társadalomnak, hazájának sokáig akar szolgálni, okosan bánjék egészségével. Ne pazarolja erőit már fiatal korában, hogy jusson belőle későbbi napjaira is.

Ki sokat költ magára, keveset költhet másokra. Ha másokon hathatósan akarsz segíteni, mérsékeld a kiadást saját személyedre. Élvezetvágy és jótékonyosság nehezen férnek meg egymás mellett.

Ha okosat mondani nem tudsz: hallgass okosan. Ha nyilatkozni akarsz, tedd óvatosan. A könnyelműen kiejtett szó már sok könyvet facsart ki. A gondolat vámmentes, ha szóba foglalod, erős bírálát s nagy vámm alá eshetik. Okosan szólj, vagy hallgass bölcsen — mondja az angol.

Légy türelemmel mások gyengeségei s gyarlóságai, de szigorú önön hibáid és mulasztásaid iránt. Ne kíváncsi ott itélni, ahol nem vagy hivatott bíró. Soha ne bírálj fölületesen és ne itélj méltányosság nélkül.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Közgazdaság.

Szarvasmarhadíjazás Katymáron.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi szeptember hó 3-án Katymáron szarvasmarhadíjazást tartott.

A díjazáson a járásbeli községek előjáróságai, kis és nagy gazdái szép számmal voltak jelen. A főszolgabírói hivatalt Csongrády rendőrfelügyelő képviselte. Az érkező vendégeket Mayer N. János takarékpénztári igazgató üdvözölte. A vezetőség nevében Törley Gyula egyesületi társelnök mondott köszönetet.

A helyszínen a bíráló bizottság a következőképen alakult meg: Törley Gyula elnök, Balku Gyula gazd. felügyelő, Till Imre Katymár, Beich József gazdaköri elnök, Zorn Mátyás tejszövetkezeti elnök, Hoffmann János Katymár, Dervaderits György urad. ispán, Tapody József járási állatorvos, Rajner Zsigmond községi állatorvos, Pfeifer József bajmoki állatorvos, Halm Ottó Zombor, Greiner Gyula tejszövetkezeti könyvelő Madaras, Komáromy Gergely közs. bíró Jánoshalma, Rau János Katymár, Kungl József Katymár, Inhoff József egyesületi titkár, Illésy Sándor gazd. s. felügyelő.

Az 510 korona díjat a bírálóbizottság a következőképen osztotta meg:

Csoportosan bemutatott tenyészállataikért oklevelet nyertek: Till János Katymár ezüst, Till Imre Katymár és Schneider Márton Bajmok arany oklevelet. Saját tenyésztesű üszöik után I. díjat 50 koronát Braun József Katymár, II. díjat 40 koronát Manesz Ádám Katymár, III. díjat 30 koronát Häfner Mátyás Katymár, IV. díjat 20 koronát Brandecker János Regőce, V. díjat 10—10 koronát nyertek Ringeis András Katymár, Hengen György Bácsborsód, Steiner György Katymár.

Tehenek után az 50 koronás első díjat Krisztmann Péter és Weber Péter Katymár nyerték, 30 koronás II. díjat nyertek Stark Ádám Bácsalmás, Braun János Katymár és Mateisz Mátyás Katymár, 20 koronás III. díjat nyertek: Rau József Katymár, Brandecker János Regőce, Schoblocher József Katymár, 10 koronás IV. díjat nyertek: Manesz Ádám, Ringeis András, Beicht József, Stark Gergely Katymár, Süveges Mihály Bácsborsód, Roth József, Kucs József Katymár, Schneider Márton Bajmok, Pécs Pál Katymár.

A díjakat Törley Gyula elnök a gazdakörben osztotta ki.

A vendégek a gazdakör és tejszövetkezet elnökénél, Gärtner Sándor plébánosnál, Antunits József községi jegyzőnél, Mayer N. János takarékpénztári igazgatónál és Till Imre nagybirtokosnál tettek látogatást.

Délben Till Imre vendéglőjében 80 teritékű társasbéd volt, amelyen Törley elnök a díjazást erkölcsileg támogató községi előjáróknak, a gazdakörnek és tejszövetkezetnek mondott köszönetet. Mayer N. János a gazdasági egyesület agilis vezetőségét éllette. Törley Gyula a gazdasági egyesület ujjáteremtőjéről Latinovits Pálról emlékezett meg. Latinovits Pált az ünneplők egyhangú lelkesedéssel üdvözlük. A községi előjáróság nevében Antunits József köszönti az egyesületet.

A kiállított anyag ugy számban, mint minőségben igen kielégítő volt. Be volt mutatva 49 tehén, 22 üsző, 11 bika, 14 borju. Az anyag jó minősége folytán a magasabb díjakat a bíráló bizottság megosztotta. I.

∴ A magyar királyi államvasutak ∴

M E N E T R E N D J E.

Ervényes 1911. évi május hó 1-étől.

Budapestről indulás: reggel 7:10 (gyors), 7:45, 12:50, délután 3:20 (gyors), 6:05, 10:10 órákor.

Zomborból Szabadkára reggel 5:05, 8:09 (gyors), 11:36, 4:25 és este 8:59 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 10:25, délután 1:45, 6:55 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Gombosra reggel 6:55, 12:07, délután 3:41, 8:11 (gyors).

Gombosról Zomborba reggel 7:19 (gyors), 10:22, délután 3:31 és 7:45.

Zomborból Óbecsére 3:10 reggel, 7:51 reggel és 4:35 délután.

Óbecséről Zomborba 3:44 reggel 9:10 reggel és 2:33 délután.

Zomborból Ujvidékre reggel 2:30 és 6:51 órákor és délután 3:46 órákor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2:17 és 7:51 órákor és délután 1:55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 4:10, 6:45 órákor, délután 12:30 és 4:23 órákor.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7:22 órákor, délután 1:15 és 5:15 órákor.

Ujvidékről Titelre reggel 6:54 és délután 5:25 órákor.

Titelről Ujvidékre reggel 3:32 és délután 1:15 órákor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7:10, délután 3:20 és 7:47 órákor.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3:00, 8:18 és délután 2:35 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4:37, 11:43 és délután 1:38 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4:10, 7:26 és délután 1:10 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 5:05, 10:36, délután 2:30 és 7:25 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 5:17, 10:24, délután 3:00 és 7:32 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4:20, 9:45 és délután 3:45 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4:32, 9:15 és délután 4:53 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3:46, délután 12:27 és 6:17 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3:42, déli 12 és este 9:00 órákor.

Bácsalmásról Regőcérre reggel 6:20, délután 3:30 és 8:45 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2:25, 9:40 és délután 6:45 órákor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5:20 10:30, (gyors), délután 1:44, 5:35 és 6:48 (gyors) órákor.

Ujvidékről Szabadkára reggel 4:23, 7:55 (gyors), 10:40, délután 4:29 (gyors) órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6:15 és 9:44 órákor, délután 1:50, 6:53, 8:35, 11:05 órákor.

Szegedről Szabadkára reggel 3:05, 7:48 és 11:30, délután 3:12, 4:55, 6:34, 10:20 órákor.

Szabadkáról Cservenka—Ujgombosra 4:42 reggel, 3:22, 7:17 délután.

Ujgombos—Cservenkáról Szabadkára 3:05, 11:03 reggel, 4:08 délután.

Szegedről Zentára 4:20 reggel, 1:34 délután. Zentáról Szegedre 6:30 reggel, 3:30 délután.

Ujgombos—Bácsordas—Palánka 4:58, 8:00 reggel.

Ujpalánka—Bácsordas—Ujgombos 5:00 reggel, 12:53, 5:33 délután.

HIRDETÉSEK.

4057. sz. 1911.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye zombori járásához tartozó Csonoplya nagyközségénél üresedésbe jött **községi orvosi állás** betöltésére ezennel pályázatot nyitok s felhívom az állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi szeptember hó 30-ik napjának déli 12 órájáig** nyujtsák be.

Ezen állás javadalmazása:

1. Évi készpénz fizetés 1600 kor.
2. Utitartalány 300 korona.
3. Trachomakezelési díj 200 kor.
4. Lakpénz 700 korona.
5. Szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak szedési joga.

Zombor, 1911. szeptember hó 4.

Tárczay,
főszolgabíró.

HUNGÁRIA-FÜRDŐ.

Bérlő: **Germann I.**

GÖZFÜRDŐ:

URAKNAK: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután 1/2 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőkét hölgyek és urak mindennap, vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss viz.

2580. sz. kig. 1911.

Pályázati hirdetmény.

Pacsér községben leköszönés folytán megüresedett 1 gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk, felhivatnak a pályázni óhajtók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi szeptember hó 25-ig** alulírott községi előjáróságnál annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelmbe nem vétetnek.

Fizetés havi utólagos részletekben 600 korona, ruha és teljes felszerelés.

Pacsér, 1911. évi szeptember hó 6-án.
SIMON JÁNOS, jegyző. **MARTON BÁLINT,** bíró.

Menyhárh Károly kinevezett bírósági zárgondnoktól.

2573/1911. szám.

Haszonbérbeadási és terményeladási hirdetmény.

Alulírott zárgondnok közhírré teszi, hogy Óbecse község határában fekvő és a kincstár javára lefoglalt, alulírott zárgondnok kezelsébe átadott ingatlanok hasznosítása és az azokon lévő függő termés értékesítése céljából **folyó évi szeptember hó 18-án reggel 9 órákor** a helyszínen nyilvános árverést tart.

Eladatik a Berekes Mihály tulajdonát képező 8 kat. hold tengeri termés lábbon 800 korona kikiáltási árban.

Haszonbérbe adatik:

1. Dzsigsurszki Lázár tulajdonában lévő 38 kat. hold ingatlan.

2. Böresök Pál tulajdonában lévő 26 kat. hold ingatlan.

3. Berkes Mihály tulajdonában lévő 22 kat. hold ingatlan.

Katasztrális holdanként 100 korona haszonbérfizetési kötelezettség mellett egy évre, vagyis 1911. évi október hó 1-től 1912. évi szeptember hó 30-ig.

Haszonbér árverés alkalmával készpénzben azonnal kifizetendő. A területnek szabad használata megengedtetik, vagyis abba bármily termény vethető.

Részletes feltételek alulírott zárgondnoknál megtudhatók.

Kelt Nagybecskerekén, 1911. évi szeptember hó 5-én.

Menyhárh Károly

m. kir. kincstári ispán, zárgondnok.

Pályázati hirdetmény.

A kerényi (Bács-Bodrog vm.) községi jellegű iskolához ujonnan szervezett 3 tanítói és 3 tanítónői állásra pályázat hirdettetik és felhivatnak a folyamodók, hogy pályázati kérvényüket kellőleg felszerelve a kerényi közs. iskolaszék elnökéhez **f. évi szeptember hó 20-ig** nyujtsák be. A választás későbbre fog kitűzteni.

Az állások javadalma a következő:

1. Készpénzfizetés 1108 korona.
2. Lakbér és kertilletmény 320 korona.
3. Törvényes korpótlék.

Megválasztottak kötelesek az iskolaszék által kijelölendő osztályokat vezetni és az ismétlőiskola köteleseket, illetve a kézimunkát is külön díj nélkül tanítani.

Az állások folyó évi november hó 1-én foglalandók el és a fizetés is ezen időponttól kezdve folyósíttatik.

Kerény, 1911. évi augusztus hó 22-én.

Pewny Domonkos, legifj. Szemző István, községi iskolaszéki jegyző. községi iskolaszéki elnök.

4043. sz. 1911.

Pályázati hirdetés.

Küllőd községénél üresedésbe jött községi szülésznői állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom az állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi október hó 5-ig** nyujtsák be.

Az állás javadalmazása: évi 240 korona fizetés és a születési eseteknél 2 korona segélynyújtási díj.

Zombor, 1911. szeptember hó 4.

Tárczay,
főszolgabíró.

Értesítés.

Van szerencsém a t. vadász uraknak szíves tudomására hozni, hogy m. kir. lőporárudamban sajátkezűleg töltött kész és üres valódi **angol Eley** és **Hirtenbergi** töltények mindenkor kaphatók.

Magamat a t. vadász urak szíves figyelmébe ajánlva, vagyok
40-21 kiváló tisztelettel

Lugumerszky P. Szvetozár

Zombor, Kossuth L. utca, a nagy tőzsde mellett.

*

Kitünő téli szalámi kilója 4 kor. 80 fillérért kapható. ::

KIADÓ LAKÁSOK.

A Bácsbodrog vármegyei Gazdasági Egyesület Rákóczi uti székházában az **I. és II. lakás folyó évi november 1-re kiadó.** Írásbeli ajánlatok szeptember 15-ig a gazdasági egyesülethez nyujtandók be. Választ október 1-ig ad az elnökség. A lakások villanyvilágítással és vízvezetékkel vannak ellátva. A szobák padozata parkett. Az **I. lakás** villanyos lámpákkal is fel van szerelve. Az **I. lakás** áll 5 szobából, 1 előszobából. A lakáshoz tartozik 1 istálló, zárt félszerrel. A **II. lakás** áll 4 szobából és 1 előszobából. Mindkét lakás emeleten van kényelmes konyhával, továbbá éléskamrával, cselédszobával, külön pincével és fűskamrával, végül közös mosókonyhával.

Malomszakmában jártas érettségi-vel bíró könyvelő

október 15-ére

3-3 vagy

november 1-re

ÁLLÁST KERES.

Szíves megkereséseket kér:

SIMÁN FERENC

SZABADKA, városligeti malom.

!! Őszi szállításra előjegyezhető !!

Külföldiek:

Arad
Budapest
Belgrád
Berlin
Lovrin
Lugos
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szeged
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Wien
Zenta

Reitter Oszkár

főkapitány,

fajbaromfi gazdasága, NAGYBECSKEREK.

- ANGLIÁBÓL - hozatott telivér, fajtisza, legelsőrendű állatok

Óriás nagy angol emdeni liba

Óriás nagy pekingi kacsa

Fehér Wyandotte (amerikai kitünő téli tojók)

Fehér Orpington

Sárga Orpington

hím	tojó
25	25
10	8
10	8
10	8

FAJTISZTASÁGÉRT JÓTÁLLÁS.

Állami nagy aranyérem! — Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kitüntetések.

!! MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE !!

Mielőtt gazdasági motort cséplők, szecskavágók, morzsolók, darálók és kisipari gépek hajtására venne, okvetlen kérjen ajánlatot 50-31

VARGA N.

gépműhelye

ZOMBOR, Militicsai-utca 11.

saját rendszerű és saját készítményű

!! nyersolajmotorról !!

Legolcsóbb üzem és a legolcsóbb motor a világon!

Uzemköltség 1 órára 1 fillér !!

Használt jó karban lévő

ZONGORA

olcsó árban eladó

STEBLER ANTAL

ékszerésznél. 2-1

Csemegeszőlő

mindenkor frissen töröl metszett, kapható Flórián-utca 24. sz. alatt.

3-3

4032. sz. 1911.

Pályázati hirdetés

Kerény községénél üresedésbe jött irnokai állásra.

Javadalom: évi 1000 korona.

Határidő: szeptember hó 30.

Zombor, 1911. szeptember hó 5.

Tárczay,
főszolgabíró.

Haberfeld Samu

FOGTECHNIKUS,

budapesti egyetemi tanárok volt I. assistense

Dr. FELES lakásán.

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen Asszony mondja: ez a kincsem!

A padló úgy fénylik tőle

Nem is kell sok máz belőle;

Kevés munka, semmi kín,

Barna, vagy porszürke szín,

Figyelmet csak arra tegyen,

Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!

Ajtó, mosdó, ablakpárkány

Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha fehér „Keil-Lakk“-ot veszünk, S vele mindent jól befestünk.

Konyhabútor, asztal, szék,

Itt van „Keil-Lakk“ azurkék,

Kerti butort fessünk zöldre,

Gyermeknek öröme.

„Keil-Lakk“-ból van minden szín,

Kék, piros, zöld-rozmarin.

Szóval: ház vagy nyárilak,

Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkori kaphatók: 8-2

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Bács: Resch József.
Hódság: Rausch Ede.
Kula: Récsel Miksa.

Szabadka: Wachsmann Jenő és Tsa.
Títel: Nonnenmacher Endre.

Gazdasági Takarékpénztár Rt. Zomborban.

Értesítés.

A

Gazdasági Takarékpénztár Rt.-nál
Zomborban

heti 1 korona befizetés s csekély pótdíj ellenében
1000, azaz Egyezer koronát

biztosíthat magának minden 20 és 60 év közötti egyén, aki az intézetnek újonnan szervezett **takarékbiztosítási osztályába** előzetes orvosi vizsgálat alapján tagul belép. — **A befizetések segélyegyleti mintára hetenként teljesítendők**, az intézet által takarékbetétként kezeltetnek és **kamatoztatnak**. E befizetések **bármikor felmondhatók**, amely esetben az erre vonatkozó szabályzatok értelmében a teljesített **befizetések visszafizetnek**. — Amennyiben a befizető heti befizetéseit 15 éven át pontosan teljesíti, !!! a 15-ik év végén !!!

1 korona heti betét után
1000, azaz Egyezer koronát

kap s minden további 1 korona után, további 1000 koronát a Gazdasági Takarékpénztár Rt.-tól Zomborban. Ha pedig a befizető 15 éven belül **bármikor** elhal, az esetben törvényes örökösei, vagy az általa előre kijelölt !!! kedvezményezett kap !!!

1 korona heti betét után
1000, azaz Egyezer koronát

s minden további 1 korona után további 1000 koronát a haláleset igazolása után **30 nap alatt**. Ezen, a haláleset alkalmával esedékes összegnek, a vonatkozó szabályok szerinti pontos kifizetését a hollandi „**DORDRECHT**” életbiztosító társaság (magyarországi igazgatósága Budapesten, V., Marokkói-utca 2., saját palotájában) biztosítja !!! és a !!! !!!

Gazdasági Takarékpénztár Rt.
ZOMBORBAN közvetíti.

A jegyezhető legcsekélyebb befizetés **hetenként 1 korona**, aminek ellenében **1000 korona** s a legnagyobb befizetés **hetenként 50 korona**, amelynek ellenében **50,000 korona** biztosítatik 15 évi idő elérésére, vagy időelőtti elhalálozás esetére. Csekély heti befizetés ellenében tehát bárkinek alkalma nyílik egyrészt arra, hogy számottevő összeget megtakaríthasson s ezzel esetleg jövődöbeli jólétének alapját megvesse, másrészt pedig arra is, hogy elhalálozás esetére hozzátartozóinak megélhetését biztosítsa.

E befizetések alapján a takarékpénztár kölcsönöket is folyósít.

Tagul bárki és bármikor beléphet, anélkül, hogy az év folyamán már lejárt heteket !!! utánfizetnie kellene. !!!

Nők és férfiak egyforma pótdíjat fizetnek!

Vidékiek befizetése postatakarékpénztári csekk útján, költség nélkül teljesíthető. Részletes felvilágosítások az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt mindenkinek készséggel adatnak.

Gazdasági Takarékpénztár Rvt.
ZOMBORBAN.

10—10

Zombor város üzleti : tájékoztatója. :

Bácsmegeye első cipőraktára **Holländer József** Kossuth Lajos-utca 2. Alapított 1873. évben. Ajánlja óriási raktárát legjobb minőségű férfi-, női- és gyermekcipőkben és papucsokban. Hazai, kobrai és külföldi gyártmányokban.

Szalámi! Tisztán sertésbushból készült szalámi kilónként 2 korona 20 fillérért, valamint esemege-szalonna kilónként 2 koronájával kapható **Bogdán István** hentesüzletében Zombor, Zrinyi-utca 9.

Schlieszer Testvérek divatruháza Zombor. Minden időnyre legnagyobb választékban kapható divatkelme, divatselyem, fekete szövetek, angol és francia batistok, szőnyegek. Versenyez legelőkelőbb fővárosi cégekkel választék és árakban.

Varga Kálmán butorműasztalos Zombor, Kules-utca 7. sz. Készít legmodernebb kivitelben családi és uri szobaberendezéseket minta szerint pontos kivitelben; menyasszonyi butorok versenyképes árban úgy bel-, mint külföldi gyárakkal szemben.

Házi iparilag előállított **FEHÉRNEMŰEK** a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. — Délmagyarország legszebb áruháza Zomborban a „Menyasszonyhoz.” — Nagy raktár **divatkelmekben és vászonneműekben**. — Cég-tulajdonos: **Spitzer Sándor**. Kossuth Lajos-utca. 50—27

Ehrlich Nándor fia épület- és disztribúdos vizvezeték, fürdő és closet-berendezési vállalat. Állandó nagy raktár konyhaberendezési cikkekben. Rákóczi ut 6. sz. Zombor.

Raics József polgári és katonai férfiszabó Zombor, Széchenyi-körut. Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Dobozkészítés. **Gromilovits András** könyvkötészet (Zombor, Zrinyi-utca 1. sz.) dobozkészítésre berendezte és e szakmába vágó mindennemű dobozkészítést elvállal. Kataszteri birtokiv rendező dobozok állandóan raktáron. Könyvkötői munkák a legrövidebb idő alatt jutányos árak mellett készíttetnek.

Czeisel József gépműhelye Zombor. — Elvállal artézi kutak furását, vízvezetékek és fürdőberendezéseket, bármily vasszerkezetek és lakatos munkákat, gazdasági cikkek készítését. Az ipar legújabb vívmánya. Autogén hegesztési telep.

Sztanisits Milán üveg, porcellán, lámpa, ivókészlet, tükör- és képerretraktára Zombor, Szent-György-tér, a városházával szemben. Új épületek beüvegezése, valamint e szakmába vágó összes munkák elvállaltatnak.

Schön Adolf könyv-, zenemű-, papirkereskedés és könyvkötészet Zombor, Kossuth Lajos-utca. Alapítva 1852-ben.

Ugry István kályhás és agyagárnyáros Bezdáni-ut 39. sz. Mintaraktár Erzsébet-tér 4. (Szemes-ház.) Ajánlja saját gyártmányu I-a Chamotte kályháját, tűzhelyeit stb. áruit. Javítások, átrakások jótállás mellett pontosan eszközöztetnek.

Biebert János térfiszabó Zombor, Tökölly-ut 12. A lelegeánsabb ruhák a legrövidebb idő alatt elkészíttetnek. Szolid árak!

Hóger Márton butor-asztalos Zombor, Széchenyi-körut. Elvállal háló- és ebédlőszobák berendezését, valamint e szakmába vágó összes munkák elkészítését.

Sirkövek, továbbá mindennemű kőfaragó és márványmunkák szakszerű készítését vállal **ifj. Stempel Samu** kőfaragó Zombor, Rákóczi-ut 41. sz. — Nagy raktár kész síremlékek és butor-márványlapokban. Márványfűrészelés és csiszolás.

Zombori Iparosok Árucsernok. Bácska legnagyobb butorraktára. — Elsőrendű kárpitosműhely. — Eladások részletfizetésre is.

Kisebb kőmivesmunkákat, ugymint: általa kítasokat, javításokat, fürdőkádakat fayance- és keramit burkolatokat, rabic és betonmunkákat legszolidabb árak mellett vállal **Szávits János** kőmivesmester Zombor, Orgona-utca 38.

Schneider János nyerges és kárpitos Zombor, Bezdáni-utca 7. — Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. — **Billiárdok** áthuzása jutányos árak mellett eszközöztetnek.

Nagy. butoreladás! **Olcso! Jó! Tartos!** **Özv. Adler Adolfné** butorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye Zomborban, Kossuth Lajos-utca. Főraktár: Sándor Béla-utca 9. — Nagy választék háló-, ebédlő-, nappali és uriszoba berendezésekben. Részletfizetésre is.

Berger R. szénkereskedő Zombor, Rókus-utca 21. — Belföldi és porosz kőszén, továbbá koks és vágott fa kicsinyben blombirozott zsákokban jutányos árban házhoz szállítva. Koks és szén waggonként nálam megrendelhető.

Nagy raktár elsőrendű zongorák és pianókban **Raab Károly** hangszerkészítőnél, Zombor, Zrinyi- és Orgona-utcában. — Legolesőbb zongora-kölcsön intézet. — Javítások és hangolások elfogadtatnak.

Igazság. Pataj Sándor republikánus lapja, Zombor. Egész évre 2 korona.

Butor-, üveg-, porcellán-, lámpa- és képeret raktár: **Scherer M.** Zombor, Kossuth Lajos-utca. Kárpitozott butorjavítás, képeretelés és üvegezés. E szakmába vágó bármilyen munkák vidéken is elvállaltatnak.

Virágkoszorúk és csokrok, virágkosarak stb. a legmodernebbül és legolesőbban készít **Gooser Antal** Rákóczi-ut 42. szám. — Telefonszám 129. — Diszoklevéllel kitüntetve.

Bittermann N. és Fia

könyvnyomdája

:: ZOMBOR, ::

a vármegye palotájában

Csinos és izléses nyomtatványok a legrövidebb idő alatt készülnek.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.